

Arbeidsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

Oslo 06.10.10

NOU 2010:5. HØRINGSUTTAELSE FRA Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon og Norges Handikapforbund

Vi viser til høringsbrev fra Arbeidsdepartementet 16.06.2010 på *NOU 2010:5 Aktiv deltakelse, likeverd og inkludering – et helhetlig hjelpemiddeltilbud*.

FFO og NHF har stått sammen i utviklingen av formidlingssystemet i Norge. Vi ønsker å gi en felles uttalelse om prinsipper i formidlingssystemet som det ikke må rokkes ved. I tillegg sender FFO og NHF mer omfattende uttalelser hver for seg.

FFO og NHF reagerer sterkt på det systemskiftet utvalget foreslår på hjelpemiddelområdet
Vi mener utvalgets forslag om å svekke funksjonshemmedes rettigheter i folketrygdloven og overføre dagens statlige ansvar til kommuner og ulike sektorer må avvises. Forslaget innebærer et brudd med de politiske målene som har vært førende for formidlingssystemet i Norge: et likeverdig tilbud – uavhengig av alder, bosted og økonomi.

FFO og NHF mener utvalgets forslag vil sette utviklingen 30 år tilbake

For 30 år siden var hjelpemidelformidlingen i Norge fragmentert, ansvarsforholdene var uklare og forskjellsbehandling var vanlig praksis. Brukerne strevde med å finne fram i systemet. Formidlingskompetansen var fraværende på alle nivåer. Dette valgte myndighetene å gjøre noe med. Hjelpemiddelsentralene ble etablert og rettighetene ble samlet i folketrygdloven. Det ble også satset på å bygge opp rehabiliteringskompetanse i kommunene, som en samarbeidspart med sentralene på hjelpemiddelområdet.

Et politisk veivalg

Sosialdepartementet utredet i 1992 en desentralisert modell med ansvar for organisering og finansiering lagt på fylker og kommuner. Konklusjonen var klar: funksjonshemmedes rettigheter vil ikke kunne opprettholdes i et desentralisert system – hjelpemidler vil da bli en budsjettavhengig fylkeskommunal ytelse. Det politiske veivalget ble å lovhjemle både hjelpemidlene og hjelpemiddelsentralene i folketrygdloven for å sikre funksjonshemmede et likeverdig tilbud. Dette var også bakgrunnen for at hjelpemiddelsentralene ble forankret i nasjonal styringslinje i NAV. Vi ser ingen grunn til at dette valget skal endres.

Alle utredninger de siste 10-15 år har forsøkt å finne løsninger på helhetlige tjenester og tiltak for funksjonshemmede. Dette gjelder både NAV-reformen og Samhandlingsreformen. Det er derfor et stort paradoks at Holteutvalget kommer med forslag om oppsplitting av et tjenestetilbud som er rimelig helhetlig sett fra brukers ståsted.

FFO og NHF mener at:

Det må ikke rokkes ved sterke sider i dagens hjelpemiddelformidling:

- **Tydelige politiske mål om et likeverdig tilbud** – uavhengig av alder, bosted og økonomi.
- **Et formidlingssystem på brukernes premisser** – med rett til hjelpemidler, innflytelse, solid fagkompetanse og helhetlig organisering av tjenester ut fra brukers ståsted.
- **Folketrygdloven som grunnmur** for å sikre funksjonshemmede en likeverdig rett til hjelpemidler på alle livsområder; hjem, skole, arbeid og fritid. Folketrygdloven sikrer statlig overslagsbevilgning der behovet avgjør løsningen.
- **Utlånsordning** uten egenandeler. Den enkeltes økonomi avgjør ikke tilgangen til nødvendige og hensiktsmessige hjelpemidler for å leve et selvstendig liv.
- **Hjelpemiddelsentralene som ressurs- og kompetansesenter** for funksjonshemmede, kommuner og andre instanser for hele hjelpemiddelområdet.
- **Kommunene med basiskunnskaper** innen rehabilitering. Benytter hjelpemiddelsentralenes spesialkompetanse på hjelpemiddelområdet.

Ikke skap nye barrierer

Vi mener at utvalgets forslag innebærer et brudd med politiske mål om et likeverdig tilbud. Funksjonshemmede vil oppleve nye barrierer der livet blir oppdelt på sektor, der de må gå til ulike instanser for ulike hjelpemidler. Tilgangen til hjelpemidler vil bli uforutsigbar, nye gråsoner vil oppstå og tilgangen til formidlingskompetanse vil bli svekket. Vi mener at mulighetene til likestilling og deltakelse vil bli vesentlig svekket.

FFO og NHF mener derfor at utredningen må avvises.

Vi mener det er utfordringer i dagens formidlingssystem som det må finnes løsninger på og at det er behov for å bedre praksisen innenfor dagens hjelpemiddelsystem. Vi forventer at departementet i arbeidet framover samarbeider med funksjonshemmedes organisasjoner.

Med vennlig hilsen

Knut Magne Ellingsen
Leder i FFO

Arne Lein
Forbundsleder i NHF